

„MI TÖRTÉNIK A REPÜLŐTÉREN?”

A HAMISÍTOTT ÁRUK KISZŰRÉSE

Ma az élet szinte minden területén, a divatcikkektől kezdve, a zenén és a gyógyszereken át az ipari termékekig, nem lehet tudomást nem venni a szellemi tulajdon védelmének kérdésköréről. Szakmánkat, az autójavítást is számos vonatkozásban érinti. Aki a 2013. évi Autótechnika vásár kiállítói terébe belépett, elkerülni sem tudta a JAF-NAV standját.

DR. NAGYSZOKOLYAI IVÁN

A JAF 2013. április 3-án – az addigi testületből – egyesületté vált, a szervezet mai teljes neve: Járműipari Forgalmazók Szellemi Tulajdon-védelmi Szakmai Egyesülete. Névváltoztatása is tükrözi, hogy korábbi feladatkörét, működési területét erőteljesen kibővítette.

A JAF tagjai gépjárművekkel kapcsolatos szakkönyvek, adatbázisok, szoftverek, diagnosztikai eszközök és egyéb járműipari termékek forgalmazásával foglalkoznak. A JAF tagjainak jelentős érdeke fűződik a szellemi alkotások minél hatékonyabb védelméhez. Tapasztalatuk szerint ma Magyarországon a szellemi alkotások tekintetében elkövetett jogsértések, amelyek különösen az illegális terjesztésben és felhasználásban nyilvánulnak meg, sajnálatos módon olyan méreteket öltöttek, amelyek már a forgalmazók, kiadók életben maradását veszélyeztetik. Ezért is tekintik az egyik legfontosabb fel-

adatuknak az ismeretterjesztést mind az autós szakemberek, mind az új generáció, a középiskolás fiatalok körében.

Az Autótechnika Kiállításon, a JAF-NAV közös standján, a NAV szakemberei délelőtt és délután is előadásokat tartottak. Érdeemes a címetek felidézni, hogy e témakörbe bepillantást nyerhessünk: Szellemi Tulajdonjogok védelme – Mit tehet a NAV?

Autótechnika – lehetőségek, kockázatok – Középiskolásoknak!

A NAV vámszerveinek szellemi tulajdonjog-védelemmel kapcsolatos szerepe.

A NAV Bevetési Főigazgatóság szellemi tulajdonjog-védelemmel kapcsolatos munkája.

A járműipar és az internetes bűnözés Autódiagnosztikai szoftverekkel kapcsolatos bűncselekmények.

Hamisított autódiagnosztikai eszközök a repülőtéren.

A PSA gyári szkennere, melyet előszeretettel hamisítanak

Hamisított diagnosztikai műszer, melyet a NAV kiszűrt és lefoglalt

A kiállítás jó alkalmat adott, hogy a NAV szakembereitől megtudjunk néhány eljárási „műhelytitkot”. Az előbbi felsorolás utolsó előadásának témájában kérdeztük az előadót.

Az biztosnak tűnik, hogy nem arról van szó, hogy a Liszt Ferenc repülőtéren hamisított autódiagnosztikai eszközökkel dolgoznak, hanem, hogy a repülőtér egy NAV „elfogó” pont. Miként történik itt az ellenőrzés?

A légi postai küldeményként Magyarországra érkező áruk a Ferihegyen landolnak. A NAV szakembereinek egyik feladata, hogy kiszűrjék a hamisított termékeket. A továbbiakban az autószervezetekben használt műszerekről, eszközökről szólok. A kollégák az utóbbi években már ezen a területen is nagy gyakorlatra tettek szert, szakmai kifejezéssel élve, különféle helyi kockázati profilokat határoztak meg, és ezek alapján jelölik ki az áruvizsgálatra a küldeményeket.

Mitől lesz egy áru hamisítványgyanús?

A termék kialakítása, kinézete már eleve rossz minőségre, silány termékre utal. A hamis termékre utaló jegyeket már jól ismerik az áruvizsgálatot végző pénzügyőrök. A nagyon alacsony számlaérték is gyanút kelthet. Az ilyen módon érkező eszközök jellemzői, hogy postai küldeményként, komplett szettekben érkeznek. Jellemzően 1 küldemény 1 db terméket tartalmaz, a feladó általában kínai cég, a címzett magánszemély.

Ha alapos a gyanú, hogy hamisított termékkel állunk szemben, mi az eljárás további menete?

További intézkedésig a vámáru közvetlen vámfelügyelet alá vételére kerül sor. A reptéren dolgozó kollégák megkeresik a jogtulajdonos magyarországi képviselőjét vagy előzetes szakvéleményt kérnek. Ha a beszerzett adatok tovább erősítik, hogy az eljárás alá vont termék hamisítvány, feljelentést teszünk szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt, és a NAV illetékes bünyügyi igazgatósága elrendeli a nyomozást. Mivel a címzettnek érkező, még nem kézbesített postai küldem-

mény lefoglalását az ügyészség rendeli el, a határozat meghozataláig a küldemény visszatartásának van helye. A határozat beszerzését követően történik meg a küldemény lefoglalása és igazságügyi szakértő kirendelése. Ő állapítja meg, hogy a vizsgálat alá vont termékek miben mutatnak eltéréseket azok eredeti megfelelőitől.

Le kell folytatni a nyomozást. Milyen elemekből áll ez?

A nyomozás elsődleges célja az elkövetők felkutatása. Megvizsgáljuk a küldemény címzettjeit. Megnézzük, korábban rendelt-e már ilyen vagy hasonló terméket és ezzel kapcsolatban rendeltünk-e el, illetve folytattunk-e nyomozást. További bizonyítékok alapján vizsgáljuk a megrendelők szándékát a megrendelt termékekkel kapcsolatban. Gazdasági társaságok esetében a vizsgálat kiterjed a cég profiljára, és gazdasági tevékenységére is.

Mi a végső fázis?

Amennyiben az elkövető felkutatására tett intézkedések nem vezetnek eredményre, a nyomozást felfüggesztjük, és ezzel egyidejűleg előterjesztést teszünk az illetékes ügyészséghez, a lefoglalt, hamis autódiagnosztikai műszerek elkobzására. Amennyiben a nyomozás adatai alapján kétséget kizáróan bizonyítást nyer, hogy a megrendelő tisztában volt a termék hamis voltával, annak beszerzése jövedelemszerzésre irányult, illetve a terméket forgalombahozatal céljából rendelte, további hamis eszközök felkutatása érdekében házkutatásokra kerülhet sor, és ezt követően megtörténik a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy kihallgatása, amelynek során ellenőrizzük a vallomásaiban elmondottakat. Ha minden rendelkezésre álló adat a gyanúsított felelősségét támasztja alá, a nyomozást vádemelési javaslattal fejezzük be.

Milyen következményei lesznek, lehetnek a hamis termékek rendelkezésének? Mire számíthat a címzett, ill. a megrendelő?

Mint már említettem, a legfontosabb, hogy a megrendelt termék megsemmisítésre kerül. Ennek a költségeit a jogosultak az esetek többségében a megrendelőre hárítják. Ez azt jelenti, hogy egyrészt

az áruért kifizetett összeget, a szállítási díjat, illetve a tárolás és a megsemmisítést is a megrendelő fizeti, másrészt az ügy végén pedig természetesen nem rendelkezik majd a hamis áruval.

Nem tűnik akkora üzletnek.

Nem is az. Az anyagi megterhelés mellett a dolog pszichológiája is érdekes. Ne felejtjük el, hogy egy ilyen szituációban a megrendelő a hatósággal kerül szembe, ráadásul, ha bizonyítottan anyagi haszonszerzés motiválta vásárlását, házkutatásra, gazdasági társaságok esetében a cég profiljára és gazdasági tevékenységére kiterjedő vizsgálatot folytatunk. Bizonyos esetekben a beszállítókat és a partnereket is ellenőrizzük.

Mit javasol?

Aki külföldről, harmadik országból vásárol termékeket az interneten, a vásárlás előtt tájékozódjon az aktuális vám- és áfaszabályokról akár a nav.gov.hu oldalon, vagy hívjon bennünket bizalommal a 06-40-FINÁNC (06-40/346-262) számon további információkért. Ha egy termék gyanúsán olcsó, töredékáron kapható a klasszikus, megszokott értékesítési formákban elérhető árakhoz képest, gondolkozzunk el rajta, hogy vajon eredeti-e a termék. Nemcsak azért, mert egy esetleges megsemmisítés senkinek sem jó, hanem azért is, mert a hamis termékek ilyen szigorú ellenőrzésének oka van. Ez az ok pedig nem más, mint a közúti közlekedés biztonságának fenntartása. A nem eredeti forrásból származó autódiagnosztikai eszközök, műszerek, szoftverek után senki sem vállal felelősséget, a járműipar viszont nem tűri a tévedéseket. Egy rossz nyomatékkal meghúzott csavar, vagy egy hibásan felrakott vezérműszíj is komoly problémákat okozhat, a modern autók elektronikai arzenáljának hibás beállításairól nem is beszélve. A legújabb problémát pedig a hamis eszközökben egyre gyakrabban előforduló, gépjárművekre is veszélyes vírusok jelentik. Szerencsére jelenleg még elenyésző esetben hallani ilyesmiről, de az utóbbi fél- egy évben több ilyen esetről is olvashattunk. Nem lennének annak az autósoknak a helyében, akinek 130-nál közli a fedélzeti számítógép, hogy mostantól kezdve nem fog működni a szervó, vagy az ABS. ■